

מהי הצלחה של קהילה מקצועית לומדת?

מהדורה #2

קהילות
מקצועיות
לומדות

מבוא

מהי הצלחה בשבילנו, בשביל הקהילה שלנו, בשביל הארגון וכיצד אנחנו יכולים למדוד אותה?

מי צריך למדוד את ההצלחה ולשם מה? שאלות אלו ואחרות מעסיקות את מובילי הקמ"ל* בארץ ובעולם את מנחיהן ואת המשתתפים בהן. התשובות לשאלות אינן פשוטות, מכיוון שלקמ"ל יש מטרות מגוונות ולעיתים קשה למדוד אותן. נוסף על כך, קמ"ל היא מרחב בטוח אשר בו מתקיימות נורמות של אמון, ולכן חשוב לחבריה לא לחשוף את עשייתם ואת פעילותם יתר על המידה לאנשים שאינם חלק מהקמ"ל.

אומנם מדידת הצלחה היא אינדיבידואלית מאוד כלפי כל קהילה וכלפי מטרותיה, אך ניתן לזהות מצבים שונים המשקפים את רמת הפעילות של הקמ"ל ואת מידת הקהילתיות שלה.

במטרה למדוד את הצלחת הקמ"ל הוקמה ועדת חשיבה אשר חבריה בחנו את הנושא לעומק והכינו טיוטה ראשונה של מתווה להערכת הצלחה של קמ"ל. ביום הלמידה בנושא מהי הצלחה של קהילה, אשר התקיים במכון מופ"ת בשנת הלימודים תשפ"ב, הוצגה הטיטה למשתתפים. החוברת הזו היא תוצר של יום הלמידה שבו ניתן משוב על הטיטה הראשונה של מתווה ההערכה לקהילות קמ"ל.

בחוברת זו נתייחס לשאלות האלה:

* קמ"ל = קהילות מקצועיות לומדות

מדוע להעריך קמ"ל?

לשאלה "מדוע להעריך?" יש כמה תשובות, והעיקרית שבהן היא הצורך להבין את התפיסות של חברי הקמ"ל ואת עמדותיהם כלפי התנהלות הקהילה והרצון להציב מטרות לקהילה אשר עשויות לשכר את פעילותה ולקדמה. כדי לדעת מה צריך לשפר מזה ומה צריך לשמר מזה וכדי לדעת על מה נרצה לעבוד צריך לחשוף את המצב הנוכחי שבו נמצאת הקמ"ל באמצעות תהליכי הערכה.

מי צריך להעריך את הקמ"ל?

רצוי שכל חברי הקמ"ל והמנחים שלה ישתתפו בתהליך ההערכה. ההערכה אינה חיצונית אלא פנימית ונועדה לאפשר לחברי הקמ"ל להבין את נקודות החוזק שלה ואת נקודות החולשה שלה ואת התחומים בהם ירצו להשתפר.

מתי?

ניתן לבצע את תהליך ההערכה בכל שלב של פעילות הקהילה. רצוי להחליט מראש על נקודות זמן בהן הקהילה תבצע הערכה של המימדים השונים ולא לחכות לסוף השנה. חשוב לזכור שתהליך ההערכה נועד לעצב את המשך פעילות הקהילה ולא לסכם אותה, ולכן עדיף לבצע את התהליך במהלך השנה ולא בתום פעילות הקהילה.

מה צריך להעריך?

בחוברת זו מוצעת הערכה של שישה ממדים. חמישה מפורטים להלן, וממד שישי נוסף – ממד התוכן - ספציפי לכל קמ"ל, ולכן צריך להיות מוגדר על ידי הקהילה. בהקשר זה נציין שמומלץ להגדיר את מטרות התוכן של הקמ"ל בתחילת שנת הפעילות, ולשם כך ניתן להיעזר במודל SMART לאפיון מטרות בתחום התוכן.

בכל קמ"ל אפשר להחליט אלו ממדים ואלו אינדיקטורים רוצים להעריך, ואין חובה להעריך את כל ששת הממדים בכל תהליך הערכה.

ששת הממדים:

- << מערכת היחסים בין חברי הקמ"ל;
- << מבנים וסדירויות לעבודה מיטבית של קמ"ל;
- << למידה שיתופית מקצועית;
- << חקר הפרקטיקה ולמידה מבוססת נתונים;
- << השפעת ההשתתפות בקמ"ל על חברה.
- << ידע תוכן פדגוגי.

איך להעריך?

בחוברת זו עבור כל ממד נכתב הסבר כללי ולאחר מכן מפורטים האינדיקטורים שלו, דהיינו האופנים שבהם הממד עשוי להתבטא בפעילות הקמ"ל. השאלות הנלוות לכל אינדיקטור מאפשרות הבנה טובה יותר שלו.

להלן שני אופנים אפשריים לביצוע ההערכה:

1. הערכת הממד כולו

כל חבר קמ"ל מדרג את הממד שנבחר להערכה על סולם 1-5 ובהתחשב באינדיקטורים השונים. הדירוג מסומן בדף העזר המצורף לחוברת (כל דפי העזר ניתנים להורדה באתר מו"פ קהילות מקצועיות לומדות).

2. הערכת כל אינדיקטור

כל חבר קמ"ל מדרג את מצב הקהילה על פי האינדיקטורים של הממד שנבחר להערכה.

בכל אפשרות הערכה חשוב לנהל דיון סביב הדירוג שניתן על ידי חברי הקמ"ל. חשוב לזכור שהדירוג עצמו אינו מטרה בפני עצמה, אלא תשתית לדיון. הדיון מאפשר להציף אי-הסכמות ותפיסות שונות בקרב משתתפי הקמ"ל (המתבטאים בפערי הדירוגים) ומספק למשתתפים הזדמנות לשתף תחושות ותפיסות שלהם תוך חתירה למציאת פתרונות ואפיקים להתפתחות הקמ"ל ולשיפור פעילותה. בתום הדיון רצוי להתמקד במסקנות, לדוגמה מהן החוזקות של הקהילה? במה השתפרנו? במה נרצה להשתפר וכיצד?

באתר מו"פ קהילות מקצועיות לומדות יש כמה הצעות לניהול דיון מובנה בתוצאות ההערכה.

מערכת היחסים בין חברי הקהילה

בין חברי הקמ"ל מתקיימים יחסי אמון, שיתוף פעולה ותמיכה הדדית המאפשרים למידה שיתופית ותהליכי חקר. אמון הוא הנכונות של צד אחד להיות פגיע לצד אחר בהתבסס על ההנחה שהצד האחר הוא מיטיב, אמין, כשיר, ישר ופתוח.

להלן שבעת האינדיקטורים של המדד מערכת היחסים בין חברי הקהילה:

אינדיקטורים למימד

5 אוטונומיה ובחירה

באיזו מידה התהליכים והנושאים נקבעים בבחירת כלל חברי הקהילה?

6 מחויבות ואחריות

האם מעדכנים בחיסור/ איחור?
האם חברי הקהילה פונים לחברים חסרים לבדיקת סטטוס?
עד כמה חברי הקהילה מרגישים תחושת החמצה כאשר הם נעדרים ממפגש?

7 גאווה יחידה

עד כמה חברי הקהילה גאים להיות בה ומזדהות עם ערכיה?

1 חיבור בין אנשים

כמה זמן מוקדש לפעילויות של היכרות וקרבה?
באיזו מידה משתפים חברי הקהילה בחוויות אישיות?
באיזו מידה חברי הקהילה משתפים בתחושות וברגשות?

2 נורמות וערכים

האם הוגדרו נורמות וערכים לקהילה?
באיזו מידה חברי הקהילות מקפידים על הנורמות?

3 מרחב בטוח לשיתוף

באיזו מידה חברי הקהילה חשים שהקהילה מהווה עבורם מרחב בטוח ופתוח לשתף בדילמות מקצועיות?
באיזו מידה חברי הקהילה מרגישים בנוח לשתף בקשיים ובכישלונות?
באיזו מידה יש ביטוי בקהילה לדעות מיעוט?

4 משוב בקהילה

באיזו מידה חברי הקהילה פתוחים לקבל ולתת משוב?
האם חברי הקהילה מקבלים ריבוי נקודות מבט ואינם נמנעים ממחלוקת?
עד כמה חברי הקהילה נכונים לדיונים מורכבים ורגישים?

מבנים וסדירויות לעבודה מיטבית של קהילה

SETTING – SUPPORTIVE CONDITIONS

תנאים תומכים מאפשרים לקמ"ל להתאחד וליצור תרבות ואקלים ללמידה. יש תנאים תומכים הקשורים למסגרת ולסדירויות כגון משאבי זמן וכסף ויש תנאים תרבותיים הקשורים ליחסי גומלין עם הסביבה, לדוגמה תרבות שיתופית הבנויה על אמון תאפשר שיח חקרני, משמעותי ומקדם בקרב המשתתפים.

להלן שלושת האינדיקטורים של המדד מבנים וסדירויות לעבודה מיטיבית של הקהילה:

אינדיקטורים למימד

1 מרחב פיזי ופלטפורמה דיגיטלית

- # האם המיקום ידוע מראש לכל משתתפי הקהילה?
- # באיזן מידה האיזון בין המפגשים הפיזיים והמפגשים המקוונים נותן מענה לצרכי הקהילה?
- # באיזה מידה המרחב הפיזי מזמן שיח שיתופי (מבחינת המבנה, צורת הישיבה)?
- # באיזו מידה הפלטפורמה הדיגיטלית (אם קיימת) ידידותית למשתמשים?
- # באיזו מידה הפלטפורמה הדיגיטלית מאפשרת היבטים שונים של קמ"ל:
שיח שיתופי, שמירה על חסיון, שיח חקרני, שמירת קבצים ועוד?

2 מבנה המפגשים

- # באיזן מידה מבנה המפגשים ידוע וברור לכל חברי הקהילה?

3 סדירויות של המפגשים

- # האם יש זמן קבוע וסדיר לכגישת הקהילה?
- # האם חברי הקהילה מגיעים בזמן למפגשים?
- # האם הוגדרו נורמות למפגשים הסינכרוניים ולמפגשים הא-סינכרוניים מצלמה פתוחה, מיקרופון סגור שאלות בצ'אט וכדומה)?
- # האם יש חלוקת תפקידים בין חברי הקהילה (אחראי כיבוד/ אחראי צ'ק אין/ אחראי דיגיטלי וכדומה)

4 מנהגי הקהילה

- # האם נהוגים מנהגים ייחודיים לקהילה, כגון: חגיגת יום הולדת, ציון ארועים מיוחדים?
- # באיזו מידה כל חברי הקהילה שותפים למנהגים?
- # האם יש נוהל לכניסה ויציאה מהקהילה?

למידה שיתופית מקצועית

הלמידה בקמ"ל מתמקדת בתוכן ידע פדגוגי (PCK) במטרה להשפיע על רמת המקצועיות הפדגוגית והמקצועית של המורים החברים בה, על למידת התלמידים ועל המענים שמציעים המורים לצורכי התלמידים.

הלמידה בקמ"ל מתקיימת בשלוש רמות:

שיתוף (Sharing)

תהליך חד-צדדי, שבו אדם משתף אחרים ברעיון או בתוצר מוגמר כדי שיוכלו ללמוד ממנו ולעשות בו שימוש בעצמם.

שיתוף פעולה (Cooperation)

תהליך משותף ומכוון ליצירת תוצר, שמתקיימת בו חלוקת עבודה ברורה בין חברי הצוות.

שיתופיות (Collaboration)

מתייחס לשיתופיות הכוללת עבודה משותפת לאורך כל תהליך היצירה ובמסגרתה כל אחד מחברי הקבוצה מחויב לביצוע המשימה כולה.

להלן ארבעת האינדיקטורים של המדד מבנים וסדירויות לעבודה מיטיבית של הקהילה:

אינדיקטורים למימד

1

שיתוף בתוצרים

- # האם חברי הקהילה משתפים בתוצרים מעבודתם בכיתה?
- # האם חברי הקהילה משתפים בהצלחות?
- # האם חברי הקהילה משתפים בכישלונות ובאתגרים?

2

השיח בקהילה

- # באיזו מידה המשתתפים משתתפים באופן פעיל בשיח?
- # האם השיח הוא שיח מכבד, משתף ומקדם?
- # האם ובאיזו מידה קיימים דיאלוגים רפלקטיביים בקהילה?
- # באיזו מידה מתקיים שיח שמציף ושמממך עם אתגרים וחילוקי דעות?

3

פיתוח

- # באיזו מידה פותחו תוצרים שיתופיים?
- # מה מידת המעורבות של חברי הקהילה בפיתוח התוצרים השיתופיים?
- # באיזו מידה התוצרים השיתופיים מתועדים וזמינים לחברי הקהילה?

4

למידה שיתופית

- # האם מתקיימת בקהילה חלוקת משימות/תפקידים בכל הנוגע ללמידה בקהילה?
- # באיזו מידה קיימת למידה שיתופית ארוכת טווח (collaboration) בקהילה?
- # באיזו מידה הלמידה השיתופית רלוונטית ומקדמת את עבודת המורה?
- # באיזו מידה מתקיימת למידת עמיתים במכגשי הקהילה?

חקר הפרקטיקה ולמידה מבוססת נתונים

קמ"ל מתאפיינת בלמידה שיתופית שמטרתה לשפר את הפרקטיקה המקצועית של המורים ואת הלמידה של התלמידים. לשם כך המורים עורכים תצפיות בכיתה, מכינים מערכי שיעור משותפים, עוסקים בהדרכת עמיתים ומקיימים תהליכי משוב הדדיים.

המידע והנתונים מהתצפיות ומהעבודה השיתופית הם הבסיס לדיונים משמעותיים ולשיח חקרני אשר מאפשרים תהליכי שיפור מתמידים.

בקמ"ל של עובדי הוראה הלמידה מהפרקטיקה עוסקת לרוב בסוגיה רלוונטית להוראה בכיתה. דיונים מסוג זה מבוססים על נתונים (או על ייצוגים), משקפים עמדה חקרנית (זיהוי הסברים, חלופות ופתרונות ובחינה שלהם) תוך שימוש בידע ובניסיון של עובדי ההוראה ומובילים למסקנות מעשיות ולאפשרויות יישום בכיתה.

להלן שלושת האינדיקטורים של המדד חקר הפרקטיקה ולמידה מבוססת נתונים:

אינדיקטורים למימד

1

למידה מהפרקטיקה

- # באיזו מידה מתקיים חקר פרקטיקה בקהילה?
- # באיזו מידה נעשה שימוש בייצוגים מהפרקטיקה בתהליכי הלמידה?

2

מתודות סדורות

- # באיזו מידה הקהילה משתמשת במגוון מתודות לחקר הפרקטיקה?
- # באיזו מידה מודגש בתהליכי חקר הפרקטיקה הקשר בין שיפור ההוראה לשיפור איכות הלמידה?

3

הסקת מסקנות ותהליכים רפלקטיביים

- # באיזו מידה המסקנות מתהליכי הלמידה מהפרקטיקה נבחנות בשדה וחוזרות לדיון מחדש בקהילה?
- # באיזו מידה הקהילה מעריכה את האופן שבו היא חוקרת את הפרקטיקה ומבצעת תהליכי שינוי ושיפור בהתאם למסקנות?

השפעת ההשתתפות בקהילה

להשתתפות פעילה בקמ"ל מספר מעגלי השפעה:

המורים המשתתפים בקהילה

קמ"ל תורמות לשיפור מתמיד בידע ובמיומנויות המקצועיות של המורים, לתחושת המסוגלות שלהם ולהיבטים רגשיים-חברתיים שלהם;

התלמידים

קהילה לומדת שבה המורים מעורבים באופן פעיל בתהליך ההוראה היום-יומי משפיעה על למידת התלמידים. נמצא שהשיפור שחל בידע ובמיומנויות המקצועיות של המורים המשתתפים בקמ"ל והתחושת מסוגלות של המורה שמשותף בקמ"ל יש קשר ישיר להישגי תלמידים.

בית הספר וגורמים מחוץ לקהילה

התפתחות מקצועית של מורים

משפיעה על שיפור הרמה המקצועית של עבודתם ובכך מועצמות יכולות בית הספר. בנוסף, מורים שמיישמים את הכלים, התפיסות, הידע והכישורים שרכשו בקמ"ל בקרב צוותי ביה"ס, מקדמים תרבות למידה שיתופית ושיפור מקצועי של עובדי ההוראה שבסביבתם. בנוסף נמצא, שלהשתתפות בקמ"ל יש תרומה למניעת נשירת מורים, דבר אשר תורם ליציבות בית הספר.

אינדיקטורים למימד

1 פיתוח אישי של המשתתפים

- # האם ההשתתפות בקהילה תורמת להעצמת המורה במסגרת תפקידו (מיומנויות הוראה, מסוגלות אישית בהוראה, טיוב דרכי הוראה וכדומה)
- # האם צומחים מובילי קהילות חדשים מתוך הקהילה?

2 אדוות הקהילה

- # מה ההשפעה של הפעילות בקהילה על הסביבה (ביה"ס, העיר...)?
- # עד כמה הקהילה למדה וצברה רעיונות חדשים יוזמות חדשות ומשותפות?
- # עד כמה ההשתתפות בקהילה מאפשרת ומעודדת שיתופי פעולה בין בתי ספר ומחוזות שונים?
- # האם מתקיימים שיתופי פעולה (מכגשי למידה, פיתוח יוזמות משותפות וכו') בין משתתפי ו/או מובילי קהילות מדיסציפלינות שונות או מאותה דיסציפלינה?

3 השפעה על התלמידים

- # האם ההשתתפות המורים בקהילה משפיעה על הלמידה של התלמידים בכיתה?
- # האם השתתפות המורים בקהילה משפיעה על האקלים הכיתתי?
- # האם השתתפות המורים בקהילה משפיעה על השיח בכיתה?
- # האם השתתפות המורים בקהילה משפיעה על דרכי ההערכה של התלמידים?

תחום התוכן של הקהילה

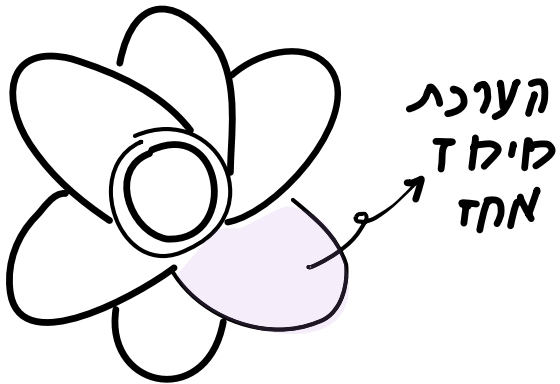
קהילה מקצועית לומדת הינה קבוצה של מורים ו/או בעלי תפקידים אשר מתאספת יחד באופן סדור על מנת ללמוד יחדיו. הלמידה השיתופית של המשתתפים הינה מבוססת נתונים מהמחקר ומהשדה ומטרתה שיפור הביצועים והלמידה בקרב התלמידים. מכאן, לתכנים שבהם עוסקת הקהילה יש מקום מרכזי וחשוב בתפקוד והתנהלות הקהילה.

אופן הלמידה, בחירת המנחים, מיקום המפגשים ועוד- כל אלו מושפעים מתחום התוכן שמשותפת לחברי הקהילה.

אי לכך, יש חשיבות רבה בקביעת מטרות משותפות בתחום התוכן וניטור ההתקדמות במימד זה לאורך השנה.

מכיוון שמדובר במימד ייחודי לכל קהילה וקהילה, ראינו לנכון להשאיר את קביעת המטרות והאינדיקטורים לכם - מובילי, מנחי ומשתתפי הקהילה.

רצוי להחליט יחד על היעדים ועל האינדיקטורים שיצביעו על כך שאתם אכן מצליחים במשימתכם.

מהי הצלחה של קהילה

הערכה אישית וקהילתית של מימד אחד

בפעילות זו נעריך את התקדמות בניית הקהילה בהקשר למימד ספציפי שלנו בשני שלבים:

שלב קהילתי

בו המשתתפים יתלו על הלוח או יעלו ללוח שיתוכי דיגיטלי את הערכותיהם והקהילה תערוך דיון בנושא.

שלב אישי

בו כל משתתף יעריך את מידת התקדמות הקהילה במימד שנבחר.

הכינו לכל משתתף:

- חוברת של "מהי הצלחה של קהילה".
 - דף עם ההנחיות האישיות ומערכת הצירים.
 - כלי כתיבה.
- בנוסף, הכינו לוח שבו ניתן לתלות את דפי ההערכות האישיות של כל המשתתפים.

דגשים:

- חשוב לאפשר למשתתפים לשתף את ההערכות האישיות שלהם באופן אנונימי.
- אין תשובות נכונות/לא נכונות. חשוב להתייחס לשונות בהערכה ולחשוב מדוע ישנם פערים בין התפיסות של חברי הקהילה.

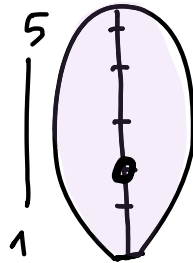
שלב אישי של כל משתתף בקהילה

העריכו את האינדיקטורים של המימד על הציר המתאים

מ-1 (אנחנו בתחילת הדרך)

ל-5 (אנחנו השגנו את מטרותינו בתחום מימד זה)

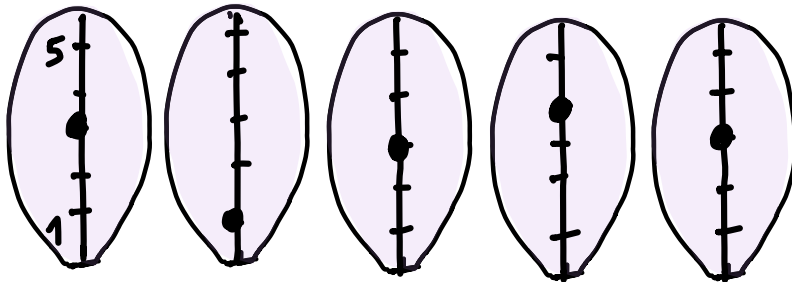
ל דוגמא:

שלב אישי

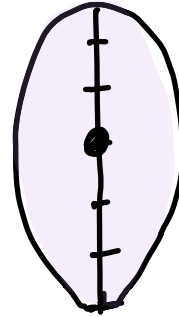
האינדיקטור : \leftarrow באזקיס אל
 כערכת היחסים בין חביו הקבוצה

שלב קהילתי

כשגמר 1 כשגמר 2 כשגמר 3 כשגמר 4 כשגמר 5

לחוצע קהילתי
ניתוח הנתונים

שלב קבוצתי

מבקשים מכל המשתתפים לתלות את המבנים שלהם על הלוח.

ניתן, כאמור, לשמור על אנונימיות בקשו מהמשתתפים לעיין במבנים השונים.

שאלות אפשריות לדיון:

- מה ניתן ללמוד מהמבנים השונים שצויירו לגבי מימד בקהילתנו?
- האם יש הבדל משמעותי באופן בו חברי הקהילה העריכו את הקהילה? מה ניתן ללמוד מכך?
- מה עלינו לעשות כדי להתקדם במימד זה?

פעילות אפשרית:

- בקשו משני אנשים שהעריכו באופן שונה את המימד לשתף בשיקולים שלהם להערכותיהם. בקשו מהם לשוחח ולנסות לשכנע את האחר לגבי עמדתם.

שימו לב: המטרה היא לא שיסכימו אלא שידונו בהבדלים ובכך לחשוף את התפיסות השונות.

מהי הצלחה של קהילה

הערכה אישית וקהילתית של כל ממדי ההצלחה

כמו כל מבנה, גם תהליך בניית הקהילה מורכבת ממספר שלבים: הכנת היסודות, הנחת האבנים, חיזוק המבנה ועוד.

בפעילות זו נעריך את התקדמות בניית הקהילה שלנו בשני שלבים:

שלב קהילתי

בו המשתתפים יתלו על הלוח או יעלו ללוח שיתופי דיגיטלי את הערכותיהם והקהילה תערוך דיון בנושא.

שלב אישי

בו כל משתתף יעריך את מידת התקדמות הקהילה במימד שנבחר.

הכינו לכל משתתף:

- חוברת של "מהי הצלחה של קהילה".
 - דף עם ההנחיות האישיות ומערכת הצירים.
 - כלי כתיבה.
- בנוסף, הכינו לוח שבו ניתן לתלות את דפי ההערכות האישיות של כל המשתתפים.

דגשים:

- חשוב לאפשר למשתתפים לשתף את ההערכות האישיות שלהם באופן אנונימי.
- אין תשובות נכונות/לא נכונות. חשוב להתייחס לשונות בהערכה ולחשוב מדוע ישנם פערים בין התפיסות של חברי הקהילה.

שלב אישי של כל משתתף בקהילה

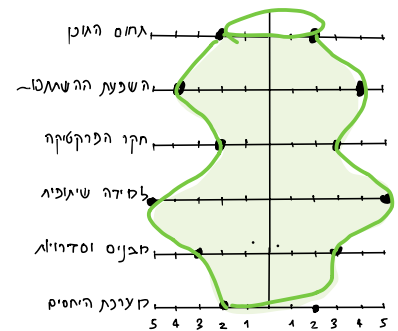
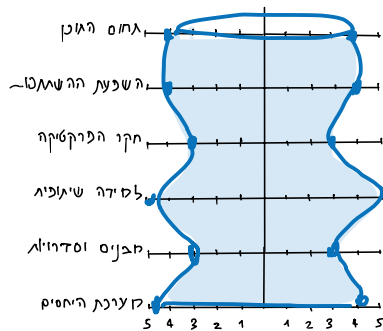
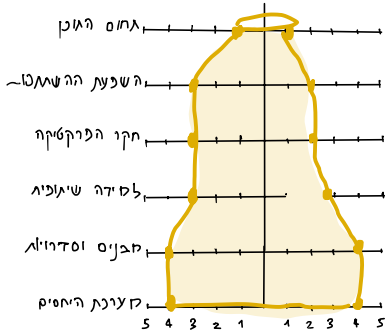
העריכו את האינדיקטורים של המימד על הציר המתאים

מ-1 (אנחנו בתחילת הדרך) ל-5 (אנחנו השגנו את מטרותינו בתחום מימד זה)

הצלחה של קהילה

סמנו את ההערכה שלכם משני צידי הציר, חברו את הקווים בקו ומלאו את המבנה שנוצר. ראו דוגמאות

שלב קבוצתי

מבקשים מכל המשתתפים לתלות את המבנים שלהם על הלוח.

ניתן, כאמור, לשמור על אנונימיות בקשו מהמשתתפים לעיין במבנים השונים.

שאלות אפשריות לדיון:

- מה ניתן ללמוד מהמבנים השונים שצויירו לגבי הקהילה שלנו באון כללי?
- מדוע הציר התחתון הוא ציר "מערכת היחסים בקהילה"?
- האם בסיסי הבניינים איתנים? רעועים? האם יש שוני משמעותי בין האופן בו חברי הקהילה ציירו את הבסיס? מה ניתן ללמוד מכך?

בהתייחס לצירים השונים:

- באיזה ציר / מימד הקהילה שלנו עוד בתחילת הדרך? מה נוכל לעשות בכדי להתקדם בציר זה?
- באיזה ציר הקהילה שלנו מתקדמת?
- באיזה ציר /מימד ישנם פערים גדולים בין ההערכות השונות של חברי הקהילה? על מה פער זה מעיד?

פעילות אפשרית:

-בקשו משני אנשים שהעריכו באופן שונה מימד מסויים לשתף בשיקולים שלהם להערכותיהם. בקשו מהם לשוחח ולנסות לשכנע את האחר לגבי עמדתם.

שימו לב: המטרה היא לא שיסכימו אלא שידונו בהבדלים ובכך לחשוף את התפיסות השונות.

- בחרו מימד אחד שבו טרם השגתם את המטרות ובקשו מחברי הקהילה (באופן אישי/בקבוצות) לתכנן מהלך או להציע הצעות לדרכים לשיפור והתקדמות במימד זה.

ניתן לחלק לכל קבוצה מימד שונה ובכך לבנות תכנית פעולה עבור התקדמות בכל הצירים.

קהילות
מקצועיות
לומדות

תודה מיוחדת לחברי צוות החשיבה בנושא "מהי הצלחה של קהילה מקצועית לומדת":

ורד אוסטפלד // הרב אלי אטיה // ד"ר טלי ברגלס שפירא // ד"ר חגית הרטף // מתי וייס // דיצה כהן // ד"ר ציונה לוי
// ד"ר יונתן מנדלס // ליאור רותם-גורדון // אורנה רחמינוב // עפרה רטנר-אברהמי // ד"ר אירית שדה // ד"ר יעל שוורץ